

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пом.
Конто почт. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в краю 450 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словацькій 30 ч. к., Румунії 15 лей,
Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Великих слів велика сила...

Львів, 7. жовтня 1927.

«Великих слів велика сила, тай більш нічого» — можемо сказати на Шевченком, читаючи «білянс» крайньої політики потравнених державців. Але тільки в загальному, бо про одну з найважливіших ділянок тієї політики, про шкільництво, важко було сказати «тай більш нічого». Тут є «щось», тут замикається якась думка, що втілюється в означену акцію. Разом з великою силою великих слів про толеранцію, про пошанування української мови, про культурну окремішність, про заспокоєння культурних потреб українців відбувається продумана акція по лінії плянів Ст. Грабського. Пляни з одної ріжницею: Хієно-Піст ліквідував українське шкільництво в занадто приспівеному темпі, в супроводі гомінних труб і барабанів, безоглядно і брутально. Зате «санация» робить те саме, але повільніше, гладше і зручніше, в супроводі медоточивих слів і деяких галантних форм.

Стоячи на ґрунті витвореної Грабським «законності», його наслідники кинули лише кілька фраз, в нічому не змінюючи суті. Мін. Бартель видав обіжник, в якому побовіло «всьєке брутальне накидування ювілейних принаказ польськості, всьєкі спроби ігнорування того, що дитина приносить з родинного дому, а годують з домашньою мовою дитини».

Як бачимо, великих слів велика сила, а в суті річі ге, го го ігасатур. Бо тільки проти брутального накидування і то зовнішніх признак польськості виступає п. Бартель, очевидно — доручаючи лагідне, гладке і зручне накидування внутрішніх признак польськості.

За словами пішли діла. І чим вони виявилися? Нічим сутнім, нічим глибшим, що справді вказувало на зміну шкільної політики у відношенні до українців. Бо виключно формального значіння є дозвіл на українські написи на шкільних будівлях поруч польських або двоїмовних ведення шкільних протоколів. Правда, мін. Добруцький заважив на «революційний» крок і окремих розпорядком завів навчання української мови в польських і спольщених школах в Галичині і на Волині. Не можна сказати, щоб це «всьємі, нічого», але не для українців, які мали вже своє національне шкільництво. Введення української мови як предмету на області Галичини і Волині є всьєтаки «щось». А що саме?

На це питання дає ширшу відповідь мін. Добруцький:

«Я є тільки переконаний, що недостатня знання української мови у великій мірі утруднює полякам, що урядують на Сході, сповнення їх обов'язків і завдань. Підчас коли всі українці — вчителі, вчителі і т. д. — знають польську мову, серед поляків тієї самої категорії багато зовсім не знає української мови. Робить це неможливим навчання поляків на вчительські посади в українських гімназіях».

Отже hier liegt der Hund begraben. А далі роблять великий крик і гаридер з приводу науки української мови в школах на Зах. Україні. Мовляв, через те можуть «дружиться польські діти». А поправді вони повинні би великий пам'ятник

виставити Добруцькому, що він у своїй непомірній дбайливості тим «польським дітям» в будучині приготував посади в українських гімназіях. А одночасно п. Добруцький говорить, що

«культурні потреби українців повинні бути вповні задоволені, бо український нарід осягнув уже той ступінь розвитку, в якому не може бути мови про винародолення».

І тому п. Добруцький є прихильником не української школи, лише утравкізації, але утравкізації не механічної і не брутальної, тільки «доцільної і справедливої», передбаченої в законах Ст. Грабського, які «тепер слід увести в життя».

І теперішній міністр освіти вводить їх у життя тихо, без гомону, доцільно і справедливо. Кілька шкіл, у яких львівська кураторія після тав. шкільного плебісциту, всупереч домаганням батьків залишила польську мову навчання, він перемінив на утравкістичні, а зате з остальних при житті після «реформаційного» погрому Ст. Грабського 900 шкіл у короткому часі 200 (двісті) переформував на двоїзичні. Польська влада застала в Галичині около 2.800, а на Волині 420 українських шкіл, разом кругло 3.200. Під крилами толерантної польської влади Прушинський зі своїми «організаціями народовими» і підчиненими їм шкільними інспекторами спольщив, як сам хвалився, 400 українських шкіл. Ст. Грабський на спілку з Прушинським після «плебісциту» скрутив голову 1.900 українським школам, а мін. Добруцький тишком-нишком додав до білянсу Грабський-Прушинський і тов. ще 200 шкіл. Таким чином з усього українського надбання в шкільній ділянці в добі австрійської конституційної ери остало 700 українських

шкіл, здебільшого дрібних однокласівок по далеких селах. Чи не «доцільно і справедливо»?

А на Волині з її 80 проц. українським населенням? На Волині п. Добруцький бажає принорувити «доцільність і справедливість» в той спосіб, щоб «з усею рішучістю усунути зі шкільництва пануючу там досі російську мову і заступити її українською». З першого погляду ці рішучі слова можуть навіть викликати деякий ефект, але коли мати на увазі, що російська мова «панує» у волинському шкільництві таксамо, як українська, то це лише «великих слів велика сила і більш нічого...» Бо над усіма тими «реформаторськими» замашками п. Добруцького панує єдина максима, а саме, що «про якенебудь нищення польського шкільництва — розуміється — нема мови». На Волині будовано польське шкільництво коштом українського, а тепер п. Добруцький задумує будувати українське коштом неіснуючого російського. Чи не величава думка?

В шкільній ділянці під кермою потравнених державців нічого не змінилося по суті в користь українців: навпаки всі сутні зміни відбуваються далі в нашу некористь, поспіводно розвиваючись в напрямі повної ліквідації останків українського шкільництва. Коли наступити які зміни, то лише формального і то половинчатого характеру.

Правду кажучи, режим потравнених державців дещо приспав нас і відвернув нашу увагу від шкільної ділянки, приносячи нам все нові сутні втрати. Мусимо вийти зі стану апатії і повести боротьбу за українську школу під ключем: для українських дітей українська школа, для української школи український вчитель!

Одна постанова уряду УСРР.

Касування привілеїв для жидівських колоністів.

Комуністична диктатура на Україні спричинила дуже важке життєве положення для жидівського населення по містах і містечках, особливо на Правобережжю. Страшна біда та нужда загніздилася в жидівських геттах у часи націоналізації торгівлі та промислу. Держава мусіла заімпікуватися жидівською біднотою, мусіла придумати для неї відповідний варіант праці або й без нього забезпечити її мінімальну життєву екзистенцію. Однак в найкритичніші моменти вона цього не зробила. Введення нової економічної політики облекшило в деякій мірі положення тієї бідноти, бо вона почала знов займатися торгівлею, дрібним промислом, а то й спекуляцією. Однак більшість її все одно пропадала в нужді.

І шойно в 1924 р. почали урядові кола роздумувати над тим, щоб відтягти міста і містечка від надміру жидівського незабезпеченого нічим елементу та поселити його частинною бодай на землю. За такою частинною розвагою жидівської проблеми промовляло ще й те, що за кордонами СРСР існували в Америці, у Франції та в інших державах добродійні жидівські комітети, які ставили собі за завдання допомогти жидівському населенню у СРСР, точніше в УСРР, бо там зосереджувалася головна його маса, а які виявили готовність допомогти

матеріально всім охочим поселитися на ріллі жидівським родинам. Найзамітнішими з тих установ були американський Агро-Джойнт і французьке ЕКО. Радянська влада, що не розпоряджала відповідними засобами для технічного переведення дуже коштовної колонізації, погодилася на грошеву допомогу тих товариств. В 1925, 1926 і 1927 рр. відбувалася колонізація дуже інтензивно при матеріальній допомозі названих установ. Та радянська влада мала крім того ще й інші зобов'язання такої самої категорії, а саме зобов'язання супроти безземельних і малоземельних українських селян, яким теж треба було виділювати зі земельних запасів якусь частину землі для поселення. Селянські колоністи не мали ніяких субсидій зпоза кордону і були призеволени вдоволитися скромними субсидіями держави. З того вийшло таке, що між жидівськими і українськими колоністами показалася в практиці величезна різниця. Коли перші мали і державну і громадську (закордонну) допомогу та були в силі опановувати тверді обставини життя і господарки, то другі не могли з тим упоратися через недостачу матеріальних і грошових засобів. Попри те жидівські колоністи допускалися ще й усім на думку. Про них ми свого часу писали. Нині хочемо звернути увагу

Випозичальня книжок.

УКРАЇНСЬКОЇ КНИГАРНІ в АНТИ-КВАРНІ — у Львові, РУТОВСЬКОГО 23 безплатно поновлювана українськими, польськими і німецькими літературними новостями. — Отворена через цілий день! Успіє дуже догідні! 613 8-10

на знаменну постанову харківського уряду в справі жидівської колонізації, яка зрівнює на будуче жидівських колоністів зі селянськими в усіх відношеннях.

Освітлення тієї постанови знаходимо між іншим у харківських «Вістях» з 28. вересня ц. р. пера Ю. Яворського. Зміст зачитуємо відповідні місця тієї статті спинимося коротко на дотеперішніх підсумках жидівської колонізації. На ту колонізацію призначено досі 122 тисяч 900 гектарів вільної землі у криворізькій, херсонській та запорізькій округах. Є це 11 відсотків всего земельного колонізаційного фонду на Україні. Незалежно від того призначено на ту саму ціль 25 тисяч гектарів непридатних під управу ріллі земель на тав. одеських пісках. Ту землю треба наперед меліорувати. Досі поселилось на ріллі 10.122 жидівських родин.

Постанова Раднаркому розглядає додатні і відемні сторони жидівської колонізації. Про ці останні, тоб-то відемні, пише Ю. Яворський ось що:

«Хиби і помилки полягали, наприклад, в тому, що при відборі контингенту переселенців не було належної уваги до їхнього соціального складу. Через це до переселенських колективів потрапила деяка частина нетрудового елементу, що розкладаючи впливала на господарчу роботу колективів, викликаючи сповію поведінкою справедливе незадоволення з боку трудящої людности. Далі не було належного догляду за тим, як використовують землю євреї-поселенці. В наслідок цього ми маємо злучу землі в оренду в досить значних розмірах, крім ажivanja найманої праці в розмірах, що перевищують нормальні потреби трудового господарства. Це викликало шкідливі політичні наслідки. Так, наприклад, здача землі в оренду тягла за собою цілком ненормальні взаємовідносини поміж переселенцями і туземними селянами; ажivanja в широким розмірах найманої праці викликало незадоволення знову таки серед місцевого населення, оскільки жидівські господарства набирали нетрудового характеру. Це давало матеріал для злісної контр-революційної агітації куркульських елементів серед місцевого населення. Те, що жиди одержували кредит і кредитову допомогу не тільки в нормальному порядку, але й на рахунок фінансових жидівських організацій, в більшій мірі розширяло, і що це давалося би позитивним наслідком, по суті ставило жидівських переселенців в кращі умови, порівнюючи з іншими переселенцями. Це також викликало деяке незадоволення серед переселенських мас, оскільки їм здавалось, що жиди користуються більшими привілеями. Отже, констатуємо, би в справі жидівського переселення, Рада Народніх Комісарів, вважає за необхідне усунути надалі виявлені помилки і утворити умови для налагодження дружних господарчих відносин між жидівськими переселенцями і місцевим українським хліборобським населенням. З цією метою запропоновано стежити за тим, аби однакові умови наділення землею були для переселенців всіх національностей і щоб нікому не давалось переваги, або більших привілеїв».

так нпр.: переселення на південь України ухвалено провадити для всіх переселенців лише в прикордонних округах: після вичерпання кофунду, що вже відведений для жидівського переселення, далі переселення провадити на загальних підставах на фонди, що відведені за межами УСРР (Поволжжя, Сибір, тощо), не роблячи ніякої різниці і для жидівських переселенців. Визнано за необхідне при кредитуванні переселенців виходити з мінімальної господарської потреби і господарської доцільності; ухвалено рішуче стежити за тим, щоб надання жидівським переселенцям кредитів і матеріальні засоби від філантропічних та громадських організацій не використовувались деякою частиною жидівських колоністів для зживання найманої праці, і тим щоб було усунуто ті нарікання в бок переселенців інших національностей, що їх кредитують лише держава. Дано тверду директиву пильно стежити за соціальним складом переселенців, щоб для переселення підбиралося родина виключно із містечкової бідноти (кустари, дрібні ремісники, тощо); кожна родина обов'язково мусить складатися з певного мінімуму робочої сили, аби переселенці своєю власною працею могли освоїти відведену їм землю. Надалі заборонено жидам-переселенцям здавати землю в оренду, за винятком тих випадків, що їх нормально передбачено Земельним Кодексом. Щож до тієї землі, яку з тих чи інших причин жиди-переселенці ще не освоїли, то таку землю може бути дано в оренду, але не самими переселенцями, а відповідними районними органами, при чому всі прибутки мусять зараховуватися до місцевого бюджету".

Досі представники харківського уряду відпирали на всіх відах з великою енергією усі, як вони авали, наклали на уряд, немовто він упрямлює жидів. Нині видав той самий уряд постанову, якою недвозначно підтверджує, що досі жиди користувалися в колонізаційних справах привілеями, і одночасно той же уряд вступає з оголошенням тієї постанови у боротьбу з упривілеєнням. Ця обставина кидає ярке світло на вартість усіх тих полемік і доказів, якими користуються комуністичні керівники не тільки в ція, але й у інших справах.

Поміж здангнуті дім-захист для українських письменників і журналістів у Ямній. Засвідчим ділом зрозумілих авинної культурної праці і впливм своєю едичністю українським робітникам пера! Жертви слати на адресу: Львів, Підвале ч. 7, Земельний Банк Гіпотечний, книжечка ч. 1141.

Клявдія ВОБИКЕВИЧ.

Проклін мумії.

— Я сама маю лишитися! Він знов іде — а я тут!... Ні!... Коли він, то й я...

Льорд представляв їй ті страшні невидомі в шатрах, насікомі, жару, посуху — але дарма.

— А що я пічну? Сама!

Я також противилася тим намірам, бо хоч минуло чимало літ, я не забула історії Атру і того страшного трагічного випадку з Титаніком. Слова моєї бабки — тоді вже небіжки — стояли наче вирізблені в душі, і мені жаль ставало молодого льорда, що на мою думку йшов на певну загиблю.

При догідній хвилині я розповіла йому свої дивні переживання, прохала, щоб бодай для добра Норі відступив від своїх намірів, а вкінці перестерігала його словами бабусі. Фанатик махнув рукою.

— Це пусте. Бабські забобони. Сором їх придержуватися. Я нічого не боюся. Зрештою мої переговори у міністерством у Каїрі покінчені і я виїжджаю цими днями.

Ні Норі, ні я, ні ніхто зпоміж наших знайомих не могли тут поради. Льорд уперся і ніякщо не хотів зважати. Одного аніще переперала його жінка, що ми, себто вона, він і я пішли перше до однієї славної

За океаном.

Конгрес Об'єднання.

Дні 26. жовтня н. р. відбудеться в Філадельфії Конгрес Об'єднання українських національних організацій в Америці (Злучених Державах). Цей Конгрес — уже четвертий з часу існування Об'єднання, яке виплило з незначного корисного організаційного, перадовсім тому, що від кількох діт опішть що-місяця з матеріальною допомогою різним українським установам у краю. Ось і в серпні місяці Об'єднання переслало на українських інвалідів у Галіції 400 доларів (з того 300 дол. на дім українських інвалідів і 100 дол. на допомогу інвалідам), 180 доларів на потерпілих від повені, 67 доларів на Народний Дім в Ярославі, по 50 доларів на Т-во „Прогресива“ і політичних в'язнів, по 25 доларів на Народний Дім у Холмі і Ользі Кобилянській у Чернівцях і ін. З подібвою, перідо значно більшою щомісячною помічю спішило Об'єднання на потреби старого краю увесь час.

Від попереднього, третього Конгресу Об'єднання минуло вже три роки. Цьогорічний Конгрес, який скликано згідно з постановами статута, матиме до вирішення багато важких справ, що мають свою вагу як для старого краю, так і для насущних потреб заокеанської еміграції. Представники української Америки, делегати наших братів, товариств, клубів, Народних Домів і інших організацій, що відуться на Конгрес з широким простором цілих Злуч. Держав, мусять застаноятися над тим, як зміцнити й поширити об'єднання української еміграції і як зацінити її зв'язок з Рідним Краєм.

Хто дивиться на працю й діяльність Об'єднання об'єктивно, той, хоч і адалека мусить признати його управі велику заслугу передовсім у тому, що вона не забувала ніколи на великі потреби старого краю і своєю збірковою акцією, що має не мале виховує авачіння для самої еміграції, помогла в скрутих, перідо дуже важких хвилях різним нашим установам перебути шасливо крізу і вести далі свою плідотвірну роботу. А поавтим Об'єднання дбало все про збереження й поглиблення нашої традиції і про популяризацію наших вивольних амагань, щоб згадати тільки аванки й широко закрену акцію в справі святкування 1. листопада, 10-ліття смерті Франка (ізаа чого прийшло було до великих терть і непорозумінь з ав. Богачевським) і ін.

На цьогорічному Конгресі Об'єднання має бути вирішена й одна переважна справа для самої української Америки, а саме основна реформа українського шильніництва в Злучених Державах. У цій справі буде авголошений відповід-

ворожки, куди усе місто ходило наче по воду.

Послухайте:

Як ми лише задзвонили, ввела нас служниця до порожнього, білого покою, де крім широкого стола, покритого червоними скатертями, кількох крісел і годинника на стіні не було ні одної річі, котра звертала би на себе увагу. По якімсь часі увійшла в кімнату старша жінка високого росту, в чорних окулярах, і поставила на стіл дивну скляну многогранну кудлю, в котрій відбивалися вікна і ми, і все те якось карикатурно — невиразно.

Ворожка сіла при столі, напрооти нас і попросила...

На цьому місці вона урвала оповідання. Кондуктор посвітив ліхтаркою крізь шибу в дверях, отворив їх і впустив в наш переділ якусь загорнену жінку.

— Яка це стація? — спитала я та зажурилася очі перед різким світлом.

— Медвежа — відповів кондуктор, та посвітив пасажирні, що оглядалася за відповідним місцем для себе і для клаука. Була вона вся обсіплена сіном, а і високі валізики її вказували, що бродила через галібокний сніг. Врешті умістила свій клаунок на позиції, стріпнула з себе сніг та сіла собі поруч Варвари Борисовної, що солодко спала, речтаючи про шасний...

ний реферат (попереджений широкою дискусією в пресі), яка ще тепер ведеться, після чого буде предложений докладний план реформи української школи. По ухваленні цього плану Конгресом буде обов'язком цілої української заокеанської еміграції авзратитися з цілою енергією до його реалізації — для добра нашої будучності, молодого українського покоління, яке, на жаль, тимраз більше потопав в чужому морю.

Треба надіятися, що українські установи й товариства у краю, особавно ті, що користали й користають з допомоги Об'єднання, відгукнуться на його Конгрес ширим привітом і подякою, щоб американські українці авали, що їх працю і заходи для добра Рідного Краю ми цінимо і їм за це авдячі.

Надуживання влади старостою.

Представники влади, чи ставлення Прушинського.

(Допові з Сокальщини).

По переведених виборах до громадських рад трапляються тимраз частіше надуживання влади адміністративними чинниками. Саме маємо до зановування новий такий випадок із Сокальщини.

Як відомо, в сокальському повіті є цілий рад свідомих українських громад, які тільки з трудом опираються наступові поляків, що при помочі колонізації, польщення шкіль і „москюлізм“ стараються опанувати повіт. Одним з таких свідомих сіл є село Монотопи, хоча вже і в цій селі мешкає тепер понад 30 родин мазурів-колоністів. По проголошенні виборів до громадських рад село аврганізувалося і постановило перевести до громадської ради самих найавідоміших громадян. Це не подобалося старості, який конечно домагався від представників села, щоб погодилися і перевели в себе таку лісту, яку він їм нахаже. Свідомі селяни не хотіли піти на це погодитися, так, що вибори староста аж тричі відкладав. Шойно 16-го серпня відбулися вибори до громадської ради і перейшла очевидно в цілості ліста свідомих селян. Місцеві мазури авнесли проти зовсім легально переведених виборів цілком неавданий протест і сподіються неавком розписання нових виборів.

А мають мазури право сподіватися цього, як бачиться поведінку сокальського старости. Староста робить усе можливе, щоб стероризувати громаду і перевести нові вибори по своїй думці. Перш усього уступив у уряд дотеперішнього наказного комісара, селянина Миколу Власюка, який тішався загальним довір'ям села. Шо він виконував свій уряд так, як належить, найліпший доказ на це є обставина, що ще в березні

н. р. Микола Власюк авіо був реалізацією до старостав, але староста її не прийняв. Тепер, розуміється, Власюк авіо був для старостав невідомий і його уступно, а на його місце іменовано тепер, вже по виборній авконній громадській раді, комісарем поляка, Ілію Слободжона, буншого позінал і тайного поліційного агента зі Львова. А представникам села Монотопи, які на таку поведінку протестували, староста авнів: „Будемо пробувати, хто кого авмучить. Зроблю авбори раз, другий, третій, аж ставлетися так, як я хочу!“

Так підготовляв староста нові авбори, бо треба авчавидно сподіватися, що польський протест буде авгладнений. Колоністи-мазури силля в тому перекопані і розаухвалені таким поведінням старости хвалитися, що нові авбори будуть зовсім інакше авгладити, а який українські селяни хотіли й даліше опиратися до прийду до села улави і на все аврадіть...

Село авнесло зажалення до авсвідомств, та можна сподіватися, що воно австане без успіху, як це було в багатьох подібних випадках в авостанньому часі. Вож авне є відокремлений випадок, а тимраз частіше тепер буває, що старостав авлають громадським радам, кого мають авбирати підтом, або — на авпадок опору — авкими можливими, авно протавкопними засобами стараються новавбрані громадські ради тероризувати.

На цю поведінку адміністративних чинників повинна аввернути увагу Українська Парламентарна Репрезентація і авставити відповідний авпит міністерству внутрішніх справ.

Ратункова акція.

Перші відгуки в Америці.

На велике авщастя, що стрінуло наш гори, Підкарпаття і Покуття, відгукнулися вже наші брати в Америці. Після двох аввалків „Наведійського Українця“, які вчора авреферували ми на сторінках нашого авргану, нині авмучуємо голос авмериканської „Свободи“.

Об'єднання Українських Організацій в Америці" ав підписом С. Ядловського і д-ра Л. Мияшуги в дні 14. веравня помістило на сторінках „Свободи“ авротний і аверний авклик під авписом: „Ратуймо!“ Авмучавши розміри автестрофи, автори аввалку авмучуть:

„По всіх авосинних авидиях, по грабуках диких авеченій і авадирів, по австерійських і німецьких авеквізіціях, аврейшов ще наш аварід і Голгофту польсько-української авидії. А тепер авнову авбирає йому авода та, що австалось авзаванім перед грабуваннями, авданами і конфіскаціями. Авлод і авужа автали автер перед сотками тисяч наших авратів-селян. А того авода авастрофа австраша

став нервово терти ногами об крісло, що нас авразнило...

Тимчасом аворожка авпоралася з ліченням авасоль, авлинула на нас зза чорних окулярів і авровівила:

— Чоловік авбирається в авовшу аворогу. Повинен зі всіми авпорахуватися, бо... авже не авверне авомів. Шо аве аважного — не авпереступить авклятої авмути і не авдосягне тієї авіви, про котру мріє. І хоча кілька аветрів авліше ділитимуть його від неї, не авдоживе, щоб до неї дійти. Не авому авсуджено. Авловажні авпричини — як авнайгірші авнаслідки. Авраше авхай не іде!...

Аваліше авзала знов авасоль в авмечі, авинула нини так, — що авпокинула по цілій австолі, а аводі авнагулася над кудею і авильно авдівлялася в неї.

— Чоловік авхай австережеться мухи! Вона авдля него авубійча — від неї авзгине! — авказала авіднесеним авлосом.

Це було авдля авльорда авбагато. З трудом авліш авдержуючи авсміх, аволожив авроші на австіл і аввийшов. Ми авбі пішли за ним авж на аввулицю. Але тут авже не авдержував авсміху і авреготався, аж авсльози авпотекли з очей.

— Чуєш, Авора? У такі авдурніщі авнісенітніщі аввірити авмаю? Авж авсамі! Ніщо авіше, авеніше авноміж авкусючих авнасікомів, авле муха! Муха авне авзість!...

(Продовження буває)

Колонію було правдиве, тоді мави нашої соціалістичної системи поширення би на плані в мілітаризації військовиків!

— **Релігійна політика Муссоліні.** Італійський уряд звертає франкмасонів історичний монастир св. Франциска в Ассізі до монастиря могола святого. Цей монастир перейшов на власність держави в 1886 р. по закону про експропріацію церковного майна. Тепер зворот експропріації майна переводить держава у святої формі.

— **Розчарований переможець.** Англієць летиш Вебстер, що адобув у амаганіх у Венесії знову чашу „Шнайдер“, вернувся в Лондон у поганій час. На майбутнє в Кройдон ждало на нього багато 2000 загорілих спортсменів, які не зважали дошлу та мріяти. При гарній погоді на цій площі вкотре би його знайшли чверть мільйона осіб.

— **Рекорди.** Найшвидшим поїздом є поїзд між Лондоном і Кардіфом, що досягнув саме тепер рекорду 84 км. на годину. — В італійській місті Поліногто кинулась під поїзд 14-літня Волянда Россі тому, що мама не дозволила їй їсти танцювати. — У липні 1928 р. приїде до Відня 125.000 німців, які в американських сніжках на 10-е свято святого німців. — Королівська фотографія т-во у Лондоні влаштувало виставку, на якій між іншими цікавими виставками знаходиться зображення фотографії мініатюр, зображення останньої техніки. Прикрасою цієї виставки була мікрофотографія прислана професором Гольдбергом із Дрездена, така малесенька, що 110 такового розміру міститься на голівці цвяха! Це не одна із здійснених ірій славного винахідника фотографії Нікіфора Нісса. Ця цінна мініатюра мезла із виставки. Але рекорд крадіжки не в тім, що крадіжки найменшу фотографію у світі, а в тім, що підозріна паде на англ. професора університету, який є пристрасним збирачем фотографічних дрібностей.

— **За шахово мистецтво.** Очі всіх, що люблять усіх амаганів звернені тепер на найбільше шахотний спорт: шахову боротьбу Капабланки в Альохіні. Зустрічі цих двох шахістів сподіялись відважні. В 1909 р. коли Капабланка виграв матч в Маршалем, Альохін молодший на 4 роки дістав першу нагороду на всеросійській турнірі. З цього моменту зустрічі цих двох шахових майстрів розвивались паралельно. В 1914 р. Альохін у Петрограді дістав титул „гросмайстра“ одночасно з Капабланкою; у 1914 р. мав той самий успіх, у 1925 у Баден-Бадені дістав перенство, а в 1927 р. у Нью-Йорку місце після Капабланки. Капабланка грає швидше і точніше, але він ніколи не грає одночасно багато партій впамятє, не дивлячись на шахівницю. Альохін адобув у цьому напрямку рекорд 28 партій! Альохін багатий на комбінації, фантазію, ідеї; Капабланка сильніший у математичних обчисленнях. Капабланка має перевагу над Альохіном гармонією всіх своїх приймків. Оба вони зовсім різні, представники двох різних епох. Капабланка — джуджа вихована у шаховому краю, бляжним підсоном, без журби, сильних перелівань. Альохін перейшов важко війну як позовнений у Німеччині, війнах в Черв. Хрестом ідиш по російським фронтам, а що найважливіше проєднує у Чека від загрозю розстрілу. Капабланка аніравши свою професію шахматиста, аністував усім іншим зайнятими і азаво до цього як практичний бізнесмен. Альохін опинившись на чужині без засобів до життя, як син члена рос. Думи, відкрив шлях а конвенції як джудже промишлю, а одночасно вчився до приватних ісків у Парижі. Досі у теперішній грі Капабланка має перевагу над Альохіном на одну виграну партію.

— **Білі і чорні.** В америк. місті Геррі (сестіт Індіана) трівав кілька днів страйк 300 студентів, що протестували проти участі в школі 25 негрів. Вони домагались, щоб негрів перенесли до інших шкіл; уррва школи на це не згодилась тоді студенти потази страйк. У місті боалися заворушень; окремі патрулі дильнували спокую. Шкільна влада на мала іншого виходу як призначити 15.000 дол. на будову тимчасової школи анікляно для негрів. Школу мають анібудувати за 2 тижні. Тільки на 2 тижні агодились білі студенти допустити до своєї школи негрів. Усе чисто по американськи.

— **Світлова волонка.** Мін. внутр. справ Б. Британії Ліс давня на жіночій вічу, що в аголі із прем'єром Волдуіном поширять діяльні виборчі права жіноцтва до 21 р. життя. — Аренті в Еспанії дішли до великанських розмірів; 500 осіб увальниць у шакалі із терористичною організацією; уряд упевнився, що ці аренті діляються унової небезпеку.

Нім. верж. биля підібно дисконто а б на 7 при; на берлінській біржі сильна тенденція аніжкова. — У Берліні почала страйк саукматих у всіх пиварнях. — У Закарпатті ууав уже сніг. — На Балтійським морі сильні турбагані, що спричинили неодин катастрофу. — Настідний князів Бельгійського престолу, шведський князів Астрід уродився син, що носить титул: бельгійський князь; є перший плук бельг. королів Альберта. — Переговори Чехословаччини з Ватиканом закінчили; у шкільничті рішачий голос має держава; епископів призначав папа на впекоз уряду; гусицтва проблема подана на так, що Чехословаччина введе подійні слуги. — Папа прийняв на адалішній болгар. короля Бориса. — Будапештський університет дав гр. Аноні титул д-ра прав за удегун віддачі Мадярищині в Ліні Нації. — Зловраля мароканського султана сильно погіршилось.

— **3 кіна.** У кіні „Палас“ чудова фільма в аеріаніамі Л'он Чалесом „Мандарин Ву“; у кіні „Лев“ „Дінка сатана“ (Спокусиння) 10 дів кохання та пристрасти; у кіні „Коперник“ „Син шейка“ а Родольфо Валентіно; у кіні „Аполло“ „Жагуча ніч“.

— **Віче в Турції.** В п'ятницю, дня 14. жовтня 1927 (на Покров Пр. Д. М.) відбудеться в Турції в салі „Просвіти“ а годині 12 в полудне публічне віче з дневним порядком: 1) Отворення віча з вибір президії. 2) „Політичне положення українського народу“ реферує один зі соймових посіл. 3) Дискусія над рефератом і ухвалення резолюцій. 4) Заключення віча. На віче просимо коче прибути разом зі своїми громадянами а огляду на це, що приїзд соймового посла Сергія Хруського запевнений, а дотеперішні віча на Покров завсе величаво відпадали. — Повітовий Народний Комітет УНДО: Д-р М. Кондрат голова, о. І. Федович, секретар.

Дописи.

СТАНІСЛАВІВ. (Загальні збори „Рідної Школи“). Річні загальні збори Кружка „Рідної Школи“ в Станіславові відбулись дня 2-го жовтня в год. 4-й з полудня у великій салі Народного Дому Закарпаття. Збори відбулись при великій заінтересуваній членів, котрих анішло понад 300, що заповнили по береги великої салі. Отворив збори голова адр. д-р Ю. Олесницький, агадавши при отворенні померших членів Товариства, а передовсім о. мітра Голдієвського. По відчитанні протоколу Голдієвського. По відчитанні протоколу попередніх загальних зборів слідували звіти голови, секретаря, касієра, уррвитель і ділової гімназії, анілової школи ім. Шашкевича і промишлювої школи. Обставина, що наша „Рідна Школа“ в Станіславові переїшла мінудорічну кризу, що всі її інституції розвиваються правильно, що анілі Товариства працював енергично, що все знайдено у відповідному порядку, викликала адоволення і залуп а присутніх. На анісення контрольної комісії, піддержане д-ром Грушкевичем, серед загального ентузіазму ухвалено анілової абсолюторію а призначення за його діяльності; призначення словесні збори ще спеціально діловий анілоном: Д. Загайкевичеві, О. Пушкареві, Д. Макогоніві і уррвительм шкіл УПТ. Н. Данишевці, Титорові і Коландишкому. З загальним призначенням стрінулася повна пожертвування безплатна цілорічна наука професорів промишлювої школи. На анісення комісії-матки вибрано через анімацію головою поново д-ра Ю. Олесницького, а до аніду: Н. Даниша, Д. Загайкевича, Д. Макогона, Галаха, Титора, Павлюха; заступниками д-ра Велигорського і Чапельського. Після деяких анісень закінчує голову збори, азначаючи, що мінудлий рік був роком тяжкої кризи, що спричинила поденерування й острішу анімів слів на попередніх загальних зборах. Тепер ця криза мінудла, а чіслення участь у зборах а доказами, аким заінтересуванням і діловим суспільністю тінється „Рідна Школа“. Мінудли у нас незгоди і непорозуміння. Всі ми хочемо працювати для „Рідної Школи“, а розкодачесь, памятаймо на слова Франка: „Хай пропаде незгода проклята мара!“ Делегатом від Головного Аніду був а зборах проф. Грицак.

Нові книжки і видання.

ЖУРНАЛИ.

Життя і Знання. Ілюстрований популярно-науковий і літературний журнал. Виданням „Просвіта“. Ч. 1. Зміст: Редакція мовить... О. І. Бочковський: Національне пробудження кольорових рас та Європи. І. Крижаківський: Початки культури на Україні. І. Брик: Свято української пісні і М. Максимович. І. Раковський: Соціальні машини. В. Дорошенко: Василь Наріжний. В. Наріжний: Бурсак (роман). 23 ілюстрації.

Світ, ч. 17—18. вересень. Зміст: І. Камінський: Повість. М. Матієвський: Аля іаста. П. Карман-

ський: Лист без адреси. В. Дорошенко: Свято української пісні. Д. Фальківський: Стою на березі крутому... Популарний письменник І. Матієвський: Прокляття ронуків — ронуків прокляття. пер. І. Станіславський Від Вавилону до нинішніх часів Новай тайр М. Ірча на Рухоний дім І. Класинія: Записки паря Миколи Немасинє число. Роберт Лісовський: Перлина Пошпея. М. Кічур: Поезія. О. О. Веселый безсмертний Розмова. Мормонізм І. Бабель: Син раб, пер. І. Г. Чи світ іде до кращого? Французький журнал про українське мистецтво С. Григорія: Шоста частина світу. Г. Г. Ексер: Найіриша зрада (продовження). ІЛЮСТРАЦІЇ: Повість: Через доту... Повість в Кутах (слівця М. Седжовський) Вода на вулицях Стрива Повість: Борислав під воюю. М. Матієвський. М. О. Максимович: Народний Дім у Холмі. Робітничі Олімпіада в Празі „Спартак“ в Перемишлі Англієцький підписки. З Каліфорнії: Свято землення Канади. Роберт Лісовський: Роберт де Флер. Пожежа на Рівері Спева у великому місті. З екрану. Аня Останчукіна. Найстарший чоловік Алькоголь в Америкі. З нашої кооператив (2 світанки).

Відозви й комун кати.

До робітників хемічного промислу!

В понеділок, 3. жовтня 1927 р. в годині 4. полудні вибух страйк робітників фабрики „Суперфосфат“ у Вороблику Шляхотським, пов. Сянік, а причини відкинення дирекцією фабрики пропозиції прийняти до праці двох робітників-українців, котрих дирекція фабрики безплатно віддалила. Постає повно рішаче домагання 25-процентої підняшки, вищою депутат у вуглевого і нафтового і ліпшого трактування (в багатьох випадках директор фабрики називав робітників „Wu guakie swine“ і т. п. словами).

Взявемо всіх робітників, щоб оминали цю фабрику, а на заці дирекції фабрики чи на заці елєсників і іосифа і Кароля Товаришських відповідали відмовно.

Українські краєві часописи просимо це передрукувати.

Вороблик Шляхотський, 5.Х. 1927.

Робітники хемічного промислу.

ОПОВІСТКИ.

Новий Український Театр під дир. П. Карабінєвича:

Копичинці: 8. Х. Дем і ніч.

18-7 485 9. Х. Запорожець за Дунаєм.

Звичайні Загальні Збори Філії українського товариства охорони дітей і опіки над молодію а Стрию відбудуться в п'ятницю дня 14. жовтня 1927 в год. 5-й попел, згд. в год. 6-й без огляду на скількість присутніх а доміші „Каси Задаткової“ зі звичайним порядком анал. — Виділа. 675 1-1

На підставі рішення Еп. Консисторії в Перемишлі а дня 23. серпня 1905 ч. 4759 відкриває а дня 1. листопада ц. р. курс діявства, а для діяк курс на уповдентелі хор. Подання о прийняті не потверджені парохіальним урядом остануть без аніповіді. Володимир Мастікар адр в Потилці. 671 1-1

Загальні Збори членів Кружка „Рідної Школи“ ім. Т. Шевченка (стриської ділянки) у Львові відбудуться в неділю дня 16. жовтня 1927 в год. 5-30 вечером а доміші по вул. Сулїського 21. На анітайнім порядку дневній також справа докінчення будови школи. — Старишина Кружка. 676 1-1

Ініціативну Службу Божу з приводу нового шкільного академічного року відправити о. ігу.м. Галушчинський а неділю дня 9. жовтня в год. 9 раню а церкві св. Онуфрія по вул. Жовківській 36. До анітайшленійшої участі а Богослуженню апрошує все українське студентство — Уавага Української Християнської Студентської Організації. 1-1

ДРІБНІ ОГолошення.

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик преділіній продає за готівку і на рати від десятків лт з найліпшої сторони завіла фірма **Іван Зельтєнрайх**, Львів, пл. Маріївська ч. 5. 3 26-7

ПОШУКУЄ відповідного анізнити мужича лт 40 а 4 кл. гім. бувший астр. рах. підфішер а фаху рілників, у українській установі або а вринатим підпримєстві. Може дати позичку окол 1000 доларів на умовлений процент, тільки за відповідною поручкою або гіпотечним забезпеченням. Відомість слати до адміністрації „Діло“ для О. М.

СТУДЕНТ університету, німєць уділить конєрвация або поможе а німєцькій мові а мешканця аєвст. а харчє. Ласкаві аголошення до Редакції „Діло“ від Німєць. 677 1-1

ТОРГОВЕЛЬНІ курси Й. Гіршшорунга, Личаківська 31. приймають доповзочні аніси на однорічний курс торговельний для анікочок від 17-ти, анів від 18-ти лт. 680 1-1

ІНЖІНЕР-астроном пошукте аке-цебуду анізнити. Ласкаві аголошення слати під анішр „Солідний“ до адр. часопису. 673

ЖІНКА ставня, українка, чесна, розуміється добра на слівцях і до анішн. газдівств, пошукте місця глудні. Львів, Янівська 48. Мартинюк. 669 1-1

ЗРЕПУКОВАНА учителька, пошукте лекції а наподітчанія, найкраще на солі Булівська Северина, Львів, Куркова ч. 7. Н. пов. 7-2

ФАХОВЕЦЬ торговецьний, кавалєр лт 30 ладіаюй адрі класнік білішого анізнити окол 800 доларів, навяже переліску зі анічною а доброю господарською родиною, що має також анішнє амасто. Матрімоніальна ціль. Згодошуватись ласкаво до Адміністрації під „Ладіний“. 670

УРЯДНИК державний, 28 лт, ожєнітьсь а українкою до 22 лт. Фотографія і аніданє ажанє. *Poste Restante, Mikasewo 64, C. S. Rpl.* За дискреції анічитись. 672 1-1

В.П. ПАНА Володимира Котєцького адрі о подання адрєси Омєля Верхола, Руська 20 (Сєвєт-Батько). 679 1-1

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Спеціаліст недуг лєгінів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

645 Пересвітлення Рєнтгенон 4-24

ДЕНТИСТ

Б. ЛЬОБЕР в Станіславові

вул. Собєського 14.

Спеціаліст: білі корони, штучні зуби без піднебіння, містки без корон і білення зубів. — Приступні ціни — до 404 гідні услїа. 11-7

Адвокат

д-р Ол. Пелєнський

переліс канцелярію адвокатську а Устрин до Комарна

і веде її а домі Товариства Задаткового.

РІК ОСНУВАННЯ 1889.

ФЕЛІКС І ЮЛІЙ ЛЮБЕЛЬСЬКІ

жіночі і мужські

Приймає всілякі переріпки.

Догідні сплати Рутівського 5.

Ціни низькі

Товар добірний

Львів.

ЛІКЕРИ зробити дома

можє кожний

а 70 ріжних смаках

до набуття а аптечних складах.

Головний **В. Г. Мушинський** в Перемишлі.

Для П. Т. кооператив і торговель відпо-відний опуст. 6-7

ЗАКЛИКИ

Комітет адрєа вішановання памєти о. Володимира Калби а Соколіці.

До всіх Українських Установ і анідо мінх Громадян, кому дорога памєть анізнитого народнього діяча о. В. Калби.

щоб причинились хочби невеликими датками до анізнития пам'ятника на його могилі! Даймо доказ, що шануємо анізнитого народнього діяча! Рішачою протєсь українських громадян, які мали би біографічні дані про життя бл. п. о. Вол. Калби, та датки треба слати найішнїше до дня 20. жовтня 1927 на руки Івана Видрівського голови Комітету а Соколіці.

біла Ожидова, тому, що відсоверення пам'ятника відбудеться дня 4. адрєа 1927, це є у 15-літню річницю його смерті.

Комітет:

Іван Видрівський голова.

Вол. Судрацький секретар. 2-3

ФУТРА перероблює, модно і зі смаком, також анікно нові креатії по приступних цінах, першорядна, солідна кушнірська робітня

Францішок Галущинський

Львів, Лєгїонів 3 — Шайнохи 2 аподірю

Подяка.

До Велими Поважаного о. д-ра Вергула в Соколі.

Ваш препарат „Kaiotrix“ є справді анізнитим середником проти випадання і на поріст волосся а ачєсті анізнитє першєрську краску, що а анізнитє на собі та на анізнитє. — З повним поважанєм І. Мавудя, проф. гім. В. Перемишлі 30. вересня 1927.